

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 11. junija 2020 *

„Pritožba – Javni uslužbenci – Javni natečaj – Nepripustitev k preverjanjem – Možnost uprave, da pred sodiščem dopolni obrazložitev odločbe o nepripustitvi – Pogoji – Izjemni primeri – Pojem „neobstoj obrazložitve““

V zadevi C-114/19 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 8. februarja 2019,

Evropska komisija, ki jo zastopata B. Mongin in G. Gattinara, agenta,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Danilo Di Bernardo, stanujoč v Bruslju (Belgija), ki ga zastopata S. Orlandi in T. Martin, avocats,

tožeča stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi J.-C. Bonichot (poročevalec), predsednik senata, M. Safjan, L. Bay Larsen, sodnika, C. Toader, sodnica, in N. Jääskinen, sodnik,

generalni pravobranilec: P. Pikamäe,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 22. januarja 2020

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Evropska komisija s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 29. novembra 2018, Di Bernardo/Komisija (T-811/16, neobjavljena, EU:T:2018:859; v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je navedeno sodišče razveljavilo odločbo komisije javnega natečaja na

* Jezik postopka: francoščina.

podlagi preverjanj EPSO/AST-SC/03/15 z dne 10. avgusta 2016, da se Danila Di Bernarda ne vpiše na rezervni seznam za zaposlitev tajnikov/referentov v razredu SC 1 na področju finančne podpore (v nadaljevanju: sporna odločba).

Dejansko stanje in sporna odločba

- 2 Leta 2015 je bil organiziran javni natečaj EPSO/AST-SC/03/15 za oblikovanje rezervnih seznamov za zaposlitev „tajnikov/referentov (SC 1 in SC 2)“ na treh področjih, med drugim na področju finančne podpore.
- 3 Poleg uspešno opravljenih preverjanj je bila s točko 2 Priloge II k razpisu natečaja za ta javni natečaj (v nadaljevanju: razpis natečaja) na področju finančne podpore zahtevana „z diplomo potrjena srednješolska izobrazba, ki omogoča nadaljevanje izobraževanja na višješolski ravni, slediti pa ji morajo vsaj tri leta delovnih izkušenj, večinoma povezanih z opisano vrsto delovnih nalog“.
- 4 V naslovu VI razpisa natečaja je bilo določeno, da bo natečajna komisija po opravljenih preverjanjih preizkusila izpolnjenost teh pogojev na podlagi dokazil, ki jih kandidati priložijo k elektronski prijavi.
- 5 D. Di Bernardo se je prijavil na zadevni javni natečaj za področje finančne podpore in je predložil dokazila o kvalifikacijah in delovnih izkušnjah ter se udeležil pristopnih testov in preverjanj, določenih v razpisu natečaja.
- 6 Evropski urad za izbor osebja (EPSO) je D. Di Bernarda v elektronskem sporočilu z dne 14. septembra 2015 obvestil, da želi komisija zadevnega javnega natečaja več informacij o delovnih izkušnjah, ki jih je navedel v točkah 2, 5 in 6 prijave. Ta natečajna komisija je zlasti želela pridobiti dokumente, ki so jih podpisali njegovi prejšnji delodajalci in v katerih bi bile podrobno opisane delovne naloge, ki jih je opravljal v okviru teh delovnih izkušenj, ter kopije pogodb o zaposlitvi z jasno navedenimi datumi začetka in konca teh pogodb.
- 7 D. Di Bernardo je v elektronskem sporočilu z dne 15. septembra 2015 poslal dodatna dokazila v zvezi s točkami 2, 5 in 6 svoje prijave.
- 8 Urad EPSO je v elektronskem sporočilu z dne 17. septembra 2015 D. Di Bernardu odgovoril, da ga komisija zadevnega javnega natečaja „prosi, naj za točke 2, 5 in 6 pošlje podroben opis nalog s podpisom delodajalca“.
- 9 D. Di Bernardo je v elektronskem sporočilu z dne 18. septembra 2015 izjavil, da za točki 5 in 6 prijave nima takih opisov. Pojasnil je, da italijanska družba, v kateri je bil zaposlen, ne obstaja več in da ne more predložiti teh dokumentov. Zato je predložil kopijo italijanskih nacionalnih kolektivnih pogodb, ki vsebujejo uraden opis delovnih nalog, povezanih z različnimi pogodbami o zaposlitvi, med drugim z njegovo, ter dopisa te italijanske družbe in pogodbo o zaposlitvi, sklenjeno s to družbo.
- 10 D. Di Bernardo je v drugem elektronskem sporočilu z dne 18. septembra 2015 uradu EPSO poslal podroben opis delovnih nalog v zvezi z delovnimi izkušnjami, navedenimi v točki 2 njegove prijave.
- 11 Urad EPSO je z dopisom z dne 27. oktobra 2015 D. Di Bernardu sporočil svojo odločitev, da ga ne bo uvrstil na seznam uspešnih kandidatov zadevnega javnega natečaja, ker delovne izkušnje, navedene v točkah od 1 do 7 njegove prijave, ne dosegajo minimalnega trajanja treh let, večinoma povezanega z vrsto delovnih nalog na področju finančne podpore, kot je bilo navedeno v točki 2 Priloge II k razpisu natečaja.
- 12 D. Di Bernardo je z dopisom z dne 4. novembra 2015 vložil zahtevo za pregled odločitve komisije zadevnega javnega natečaja.

- 13 Ta natečajna komisija je s sporno odločbo D. Di Bernarda obvestila, da po pregledu potrjuje svojo odločitev, ki jo je sporočila 27. oktobra 2015. Navedla je, da je pred začetkom dela opredelila merila izbora, da bi lahko presodila, ali kvalifikacije in delovne izkušnje kandidatov res ustrezajo sposobnostim, ki se zahtevajo za prosta delovna mesta. Navedena natečajna komisija je D. Di Bernardu pojasnila, da je „po pregledu dokazil, ki so bila predložena kot dokaz [njegovih] delovnih izkušenj, navedenih v točkah 2, 5 in 6 [njegove] prijave, ugotovila, da ta dokazila ne potrjujejo, da so [njegove] zadevne delovne izkušnje večinoma povezane s to vrsto delovnih nalog, kot se zahteva v razpisu natečaja“.

Tožba pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 14 D. Di Bernardo je 18. novembra 2016 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložil tožbo, s katero je predlagal razglasitev ničnosti sporne odločbe in povrnitev škode.
- 15 Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo ugodilo tožbenemu razlogu, ki se je nanašal na kršitev obveznosti obrazložitve, sporno odločbo razglasilo za nično in tožbene predloge v preostalem zavrnilo.

Predlogi strank pred Sodiščem

- 16 Komisija s pritožbo Sodišču predlaga, naj izpodbijano sodbo razveljavi, zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču ter pridrži odločitev o stroških postopka na prvi stopnji in pritožbenega postopka.
- 17 D. Di Bernardo predlaga, naj se pritožba zavrne in se Komisiji naloži plačilo stroškov.

Pritožba

- 18 Komisija v utemeljitev pritožbe navaja dva razloga.

Prvi pritožbeni razlog

Trditve strank

- 19 Komisija s prvim pritožbenim razlogom navaja, da je Splošno sodišče v točkah od 41 do 53 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo v zvezi z obsegom obveznosti obrazložitve, ki jo je imela komisija zadevnega javnega natečaja. Splošno sodišče naj ne bi zadostno upoštevalo pravnega in dejanskega okvira sporne odločbe, čeprav je treba zadostnost obrazložitve presojati glede na okvir zadevne odločbe in ne le glede na njeno besedilo (sodba z dne 14. februarja 1990, Delacre in drugi/Komisija, C-350/88, EU:C:1990:71, točka 16). Ta pritožbeni razlog ima sedem delov.
- 20 Prvič, sporočitev meril izbora naj ne bi imela takšnega pomena, kot ga je Splošno sodišče v točkah 41, 45 in 50 izpodbijane sodbe pripisalo tem merilom glede obveznosti obrazložitve, kar potrjuje dejstvo, da D. Di Bernardo nikoli ni zaprosil za seznanitev s temi merili.
- 21 Drugič, po mnenju Komisije dejstvo, da je komisija zadevnega javnega natečaja v sporni odločbi navedla le dokazila o delovnih izkušnjah, ki ustrezajo navedbam v točkah 2, 5 in 6 prijave D. Di Bernarda, v nasprotju s tem, kar je Splošno sodišče razsodilo v točki 43 izpodbijane sodbe, nikakor ne „nakazuje“, da je ta natečajna komisija delovne izkušnje, ki jih je zadevna oseba navedla v drugih točkah tega akta, štela za upoštevne. Nasprotno, zavrnitev prijave D. Di Bernarda naj bi pomenila, da je ta natečajna komisija, potem ko je preučila vse delovne izkušnje, navedene v sedmih točkah njegove prijave, štela, da ta ne izpolnjuje pogoja glede 36 mesecev upoštevni delovnih izkušenj.

- 22 Tretjič, Splošno sodišče naj bi v točki 48 izpodbijane sodbe napačno ugotovilo, da je bilo v zahtevi za pregled, ki jo je vložil D. Di Bernardo, navedeno, da ni poznal razlogov, iz katerih njegove delovne izkušnje niso bile zadostne.
- 23 Četrtrič, Splošno sodišče naj bi v točkah 46 in 47 izpodbijane sodbe napačno razsodilo, da se Komisija ne more sklicevati na sodno prakso, v skladu s katero lahko natečajna komisija v primeru natečaja z veliko udeležbo zavrnitev izbire kandidata obrazloži na kratko.
- 24 Petič, v nasprotju s tem, kar je Splošno sodišče menilo v točki 50 izpodbijane sodbe, naj natečajni komisiji ne bi bilo treba razkriti meril izbora na podlagi kvalifikacij, če ji v zvezi s tem ni bila predložena nobena zahteva, saj bi sicer kršila tajnost dela natečajne komisije, ki je določena v členu 6 Priloge III h Kadrovskim predpisom za uradnike Evropske unije.
- 25 Šestič, s sklepanjem, kot je Splošno sodišče storilo v točkah od 49 do 51 izpodbijane sodbe, da zahteva za pregled brez podrobnih navedb, kakršno je vložil D. Di Bernardo, komisiji zadevnega javnega natečaja nalaga, da navede podrobna pojasnila za vsako točko, naj bi se dokazno breme glede obstoja delovnih izkušenj, zahtevanih v razpisu natečaja, preneslo na to komisijo. Vendar naj bi to dokazno breme nosili kandidati, kot je to razvidno iz razpisa natečaja, v skladu s katerim „bodo navedbe kandidatov v elektronski prijavi preverjene na podlagi predloženih dokazil“.
- 26 Sedmič, Splošno sodišče naj bi v točkah od 53 do 55 izpodbijane sodbe zamenjalo zahtevo po obrazložitvi in utemeljenost razlogov, ki se nanašajo na vsebinsko zakonitost sporne odločbe. Komisija vidi indic te zmede v tem, da je Splošno sodišče v točki 53 navedene sodbe ugotovilo, da so merila izbora nujno potrebna za presojo, ali komisija zadevnega javnega natečaja pri preučitvi delovnih izkušenj ni „preseгла meja svoje diskrecijske pravice“. Komisija za pomenljivo šteje tudi to, da je Splošno sodišče v točkah 54 in 55 izpodbijane sodbe razsodilo, da sporna odločba ni dovolj obrazložena, in sicer ne zato, ker kandidatu ne omogoča, da bi se seznanil z razlogi za svojo izključitev, ampak ker mu preprečuje navajanje drugih očitkov v zvezi z zakonitostjo te odločbe.
- 27 D. Di Bernardo meni, da nobena od trditev, navedenih v utemeljitev prvega pritožbenega razloga, ni utemeljena.

Presoja Sodišča

- 28 Komisija s prvim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče pri presoji obrazložitve sporne odločbe v točkah od 41 do 53 izpodbijane sodbe večkrat napačno uporabilo pravo.
- 29 V skladu z ustaljeno sodno prakso mora biti obrazložitev aktov institucij Evropske unije, ki se zahteva s členom 296 PDEU, prilagojena naravi zadevnega akta ter mora jasno in nedvoumno izražati razlogovanje institucije, ki je akt izdala, tako da lahko zadevne osebe razberejo razloge za sprejeti ukrep in da lahko pristojno sodišče opravi nadzor. Obveznost obrazložitve je treba presojati glede na vse okoliščine posameznega primera, zlasti glede na vsebino akta, naravo podanih razlogov in interes za pojasnitev, ki ga lahko imajo naslovniki akta ali druge osebe, na katere se ta akt neposredno in posamično nanaša. Ne zahteva se, da so v obrazložitvi navedeni vsi upoštevni dejanski in pravni elementi, saj je treba vprašanje, ali obrazložitev akta izpolnjuje zahteve iz člena 296 PDEU, presojati ne le glede na njeno besedilo, ampak tudi glede na njeno sobesedilo in celoto pravnih pravil, ki urejajo zadevno področje (sodba z dne 10. marca 2016, HeidelbergCement/Komisija, C-247/14 P, EU:C:2016:149, točka 16 in navedena sodna praksa).
- 30 Komisija s četrnim delom prvega pritožbenega razloga, ki ga je treba preučiti najprej, trdi, da je Splošno sodišče v točkah 46 in 47 izpodbijane sodbe napačno razsodilo, da se Komisija ne more sklicevati na sodno prakso Sodišča, v skladu s katero lahko natečajna komisija v primeru natečaja z veliko udeležbo zavrnitev izbire kandidata obrazloži na kratko.

- 31 Glede tega je treba opozoriti na ustaljeno sodno prakso Sodišča, v skladu s katero lahko natečajna komisija zaradi upoštevanja praktičnih težav, ki se pojavijo v javnih natečajih z veliko udeležbo, sprva kandidatom posreduje zgolj merila in rezultate izbora, če pozneje zagotovi individualna pojasnila tistim kandidatom, ki to izrecno zahtevajo (sodbe z dne 26. novembra 1981, Michel/Parlament, 195/80, EU:C:1981:284, točka 27; z dne 9. junija 1983, Verzyck/Komisija, 225/82, EU:C:1983:165, točka 16; z dne 8. marca 1988, Sergio in drugi/Komisija, 64/86, od 71/86 do 73/86 in 78/86, EU:C:1988:119, točka 50, in z dne 28. februarja 1989, Basch in drugi/Komisija, 100/87, 146/87 in 153/87, EU:C:1989:97, točka 10).
- 32 V obravnavani zadevi je Splošno sodišče pravilno ugotovilo, da v bistvu komisiji zadevnega javnega natečaja v obravnavanem primeru zaradi obveznosti obrazložitve ni nastala takšna delovna obremenitev, ki bi bila primerljiva z delovno obremenitvijo komisije natečaja z veliko udeležbo. Kot je namreč Splošno sodišče navedlo v točki 47 izpodbijane sodbe, je morala komisija zadevnega javnega natečaja odločbo sprejeti po tem, ko so se vsi kandidati že udeležili pristopnih testov in preverjanj, tudi preverjanj kompetenc, in je bil, ker so bila ta preverjanja popravljena, že sestavljen seznam potencialnih uspešnih kandidatov. Splošno sodišče je podrobneje navedlo, da bi morala biti glavna naloga natečajne komisije v tej fazi preveriti, ali kandidati, ki so uspešno opravili preverjanja z najboljšimi ocenami, izpolnjujejo tudi pogoja v zvezi z njihovo izobrazbo in njihovimi delovnimi izkušnjami, kot sta bila določena v razpisu natečaja.
- 33 Glede na verjetno majhno število kandidatov, ki so uspešno opravili te teste in preverjanja, ne da bi izpolnjevali druge pogoje tega natečaja, ni bilo upravičeno, da ta natečajna komisija zgolj na kratko obrazloži že prvotno zavrnitev prijave D. Di Bernarda z dne 27. oktobra 2015. *A fortiori* se Komisija ne more sklicevati na delovno obremenitev komisije natečaja z veliko udeležbo, da bi upravičila nezadostno obrazložitev sporne odločbe, ki je bila na zadevno osebo naslovljena v odgovor na njeno zahtevo za pregled več kot eno leto po izvedbi zadevnih preverjanj. Zato Splošno sodišče s tem, da je razsodilo, da se Komisija pri zatrdjevanju, da je bila komisija zadevnega javnega natečaja zavrnitev prijave D. Di Bernarda dolžna obrazložiti le na kratko, ne more sklicevati na sodno prakso, navedeno v prejšnji točki, ni napačno uporabilo prava. Četrty del prvega pritožbenega razloga je zato treba zavrniti.
- 34 Komisija s prvim delom prvega pritožbenega razloga trdi, da je Splošno sodišče zlasti v točkah 41, 45 in 50 izpodbijane sodbe pripisalo prevelik pomen sporočitvi meril izbora, ki so komisiji zadevnega javnega natečaja omogočala presojo delovnih izkušenj, kar zadeva izpolnitev obveznosti obrazložitve. Poleg tega naj D. Di Bernardo ne bi nikoli zaprosil za seznanitev s temi merili.
- 35 Vendar iz sodne prakse, navedene v točki 31 te sodbe, izhaja, da je tudi takrat, ko mora natečajna komisija sprva zagotoviti le kratko obrazložitev, kot je to pri natečaju z veliko udeležbo, potrebno, da ta obrazložitev vključuje navedbo meril izbora. Merila izbora so tako minimalna informacija, ki jo je treba kandidatom vsekakor posredovati najpozneje skupaj z rezultati zadevnega natečaja. V obravnavani zadevi ta merila niso bila navedena niti v odgovoru na zahtevo za pregled, ki jo je vložil D. Di Bernardo. Zadevna oseba pa bi lahko zgolj na podlagi poznavanja navedenih meril razumela, kako je komisija zadevnega javnega natečaja ugotovila, da so njene upoštevne delovne izkušnje krajše od treh let. V teh okoliščinah ni mogoče trditi, da je bil v izpodbijani sodbi precenjen interes D. Di Bernarda za sporočitev teh meril.
- 36 Poleg tega od kandidatov ni mogoče razumno pričakovati, da bodo zaprosili za sporočitev meril izbora, če sploh ne vedo, da ta merila obstajajo. V obravnavani zadevi merila za izbor kandidatur, ki jih je komisija zadevnega javnega natečaja uporabila za presojo trajanja upoštevanih delovnih izkušenj, v razpisu natečaja niso bila navedena in D. Di Bernardo je za njihov obstoj, ne pa tudi za njihovo vsebino, izvedel šele s sporno odločbo, poslano kot odgovor na njegovo zahtevo za pregled. Zato Splošno sodišče s tem, da je razsodilo, da bi morala biti ta merila sporočena zadevni osebi, ne da bi bilo mogoče zahtevati, da ta vloži zahtevo za to sporočitev, ni napačno uporabilo prava. Prvi del prvega pritožbenega razloga je zato treba zavrniti.

- 37 Komisija s petim delom prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očita, da v točki 50 izpodbijane sodbe ni upoštevalo dejstva, da tajnost dela natečajne komisije, določena v členu 6 Priloge III h Kadrovskim predpisom za uradnike Evropske unije, nasprotuje razkritju meril izbora, ki omogočajo presojo upoštevnih delovnih izkušenj in ki jih določi komisija zadevnega javnega natečaja.
- 38 Za primerjalne presoje, ki jih opravi natečajna komisija pri preverjanju sposobnosti kandidatov, res velja tajnost tega dela. Preverjanje prijav glede na pogoje, določene za sodelovanje na zadevnem natečaju, pa se opravi na podlagi objektivnih podatkov, ki jih poleg tega vsak kandidat zase pozna. Zato spoštovanje tajnosti dela natečajne komisije ne nasprotuje sporočitvi teh objektivnih podatkov in zlasti meril izbora, na podlagi katerih se razvrščajo prijave, tako da se lahko osebe, katerih prijave so zavrnjene, seznanijo z možnimi razlogi za njihovo izločitev (glej v tem smislu sodbo z dne 4. julija 1996, Parlament/Innamorati, C-254/95 P, EU:C:1996:276, točke od 26 do 28 in navedena sodna praksa). Peti del prvega pritožbenega razloga je treba zato zavrniti.
- 39 Komisija s šestim delom prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očita, da je napačno uporabilo pravo s tem, da je v točkah od 49 do 51 izpodbijane sodbe ugotovilo, da mora komisija zadevnega javnega natečaja v primeru nenatančne zahteve za pregled, kot je ta, ki jo je vložil D. Di Bernardo, zagotoviti podrobna pojasnila. Po mnenju Komisije to stališče učinkuje tako, da se na to natečajno komisijo prenese dokazno breme glede obstoja zahtevanih delovnih izkušenj, medtem ko je bila z razpisom natečaja predložitev tega dokaza izrecno naložena kandidatom.
- 40 Kot je bilo opozorjeno v točki 29 te sodbe, mora obrazložitev vsakega akta jasno in nedvoumno izražati razlogovanje institucije Unije, ki je akt izdala, tako da lahko zadevne osebe razberejo razloge za sprejeti ukrep in da lahko pristojno sodišče opravi nadzor.
- 41 Tako v sodni praksi Sodišča spoštovanje obveznosti obrazložitve ni pogojeno z vložitvijo kakršne koli zahteve, zlasti zahteve za pregled zadevne odločbe, ki je poleg tega fakultativna, niti *a fortiori* z zadostno natančnostjo besedila te morebitne zahteve. To še toliko bolj velja v obravnavani zadevi, ker odločba urada EPSO z dne 27. oktobra 2015 ni vsebovala nobene navedbe, na podlagi katere bi zadevna oseba lahko vložila podrobnejšo zahtevo za pregled. Zato je treba šesti del prvega pritožbenega razloga zavrniti.
- 42 Komisija s tretjim delom prvega pritožbenega razloga graja presojo iz točke 48 izpodbijane sodbe, v skladu s katero iz vsebine zahteve za pregled, ki jo je vložil D. Di Bernardo, izhaja, da ta ni razumel, iz katerih razlogov so se njegove delovne izkušnje izkazale za nezadostne. Navedi je treba, da ta trditev, ki temelji na graji presoje dejstev, ki jo je opravilo Splošno sodišče, v okviru pritožbe ni dopustna, razen če bi šlo za izkrivljanje dejstev, kar pa se v utemeljitev tega dela ne zatrjuje (sodba z dne 15. maja 2019, CJ/ECDC, C-170/18 P, EU:C:2019:410, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 43 Komisija z drugim delom prvega pritožbenega razloga izpodbija razlago sporne odločbe, ki jo je Splošno sodišče podalo v točki 43 izpodbijane sodbe. V tej odločbi je bilo navedeno, da je „natečajna komisija po pregledu dokazil, predloženih za prikaz delovnih izkušenj, navedenih v točkah 2, 5 in 6 prijave, ugotovila, da ta dokazila ne potrjujejo, da so zadevne delovne izkušnje večinoma povezane z opisano vrsto delovnih nalog, kot se zahteva v razpisu natečaja“. Splošno sodišče je v navedeni točki 43 menilo, da je ob neobstoju dodatnih informacij sklicevanje zgolj na točke 2, 5 in 6 prijave D. Di Bernarda nakazovalo na to, da ta ni uspel dokazati upoštevniosti svojih delovnih izkušenj le v zvezi s temi tremi točkami. Ta ugotovitev ima lahko podlago v besedilu sporne odločbe, saj se ta nanaša na „zadevne“ delovne izkušnje. Ta ugotovitev vsekakor spada v okvir presoje Splošnega sodišča glede dejstev, vendar Sodišče v okviru pritožbe ni pristojno za nadzor te presoje, razen če bi šlo za izkrivljanje, na kar pa se Komisija v utemeljitev tega dela ni sklicevala. Zato je treba ta del zavrniti.
- 44 Komisija s sedmim delom prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očita, da je v točkah od 53 do 55 izpodbijane sodbe zamenjalo zahtevo po obrazložitvi in utemeljenost razlogov v sporni odločbi, ki se nanašajo na vsebinsko zakonitost sporne odločbe. Vendar iz besedila teh točk izhaja, da Splošno

sodišče ni pomešalo teh različnih tožbenih razlogov, ampak je zgolj opozorilo, da je namen obrazložitve odločbe zlasti to, da je njen naslovnik seznanjen z razlogi zanjo, zato da se mu omogoči presoja njene utemeljenosti, in ugotovilo, da v obravnavani zadevi kandidatu razlogi za zavrnitev njegove prijave niso bili sporočeni dovolj natančno. Ta del je zato treba zavrniti.

45 Iz vsega navedenega izhaja, da je treba prvi pritožbeni razlog zavrniti.

Drugi pritožbeni razlog

Trditve strank

46 V skladu z drugim pritožbenim razlogom naj bi Splošno sodišče v točkah 37, 38 in od 53 do 56 izpodbijane sodbe dvakrat napačno uporabilo pravo s tem, da ni upoštevalo dopolnilne obrazložitve sporne odločbe, ki jo je Komisija predložila med postopkom.

47 Komisija s prvim delom drugega pritožbenega razloga trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je razsodilo, da med postopkom ni mogoče dopolniti obrazložitve določbe, in sicer ne samo v primeru popolnega neobstoja, ampak tudi v primeru „skoraj popolnega“ neobstoja obrazložitve. Pojem „skoraj popoln“ neobstoj obrazložitve naj bi bil poleg tega nejasen in protisloven.

48 V skladu z drugim delom drugega pritožbenega razloga Splošno sodišče ni upoštevalo dejstva, da mora sodišče zaradi svoje vloge po uradni dolžnosti preveriti, ali je zadevna institucija Unije izpolnila obveznost obrazložitve. Splošno sodišče naj bi moralo v skladu s to vlogo upoštevati elemente obrazložitve, predložene med postopkom, in ugotoviti, da zaradi teh elementov tožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve, zdaj ni utemeljen. Med postopkom naj ne bi bilo mogoče popraviti zgolj popolnega neobstoja obrazložitve.

49 D. Di Bernardo te trditve izpodbija.

Presoja Sodišča

50 Komisija s prvim delom drugega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očita, da je v točkah 37 in 38 izpodbijane sodbe omejilo možnost za dopolnitev nezadostne obrazložitve po vložitvi tožbe, ker je razsodilo, da ta možnost ni izključena le v primeru popolnega neobstoja obrazložitve zadevne odločbe, ampak tudi v primeru skoraj popolnega neobstoja njene obrazložitve. Poleg tega naj bi bil pojem „skoraj popoln neobstoj“ obrazložitve, ki v sodni praksi ni vsebovan, protisloven in neopredelljiv.

51 Kot je bilo opozorjeno v točki 29 te sodbe, je namen obveznosti obrazložitve odločbe institucij Unije, ki posega v položaj, sodišču Unije omogočiti izvajanje nadzora nad zakonitostjo te odločbe in zadevni osebi dati na voljo dovolj podatkov za ugotovitev, ali je navedena odločba utemeljena ali pa vsebuje napake, na podlagi katerih bi bilo mogoče izpodbijati njeno zakonitost. Iz tega sledi, da mora biti obrazložitev zadevni osebi načeloma sporočena hkrati z odločbo, ki posega v njen položaj, in da neobstoja obrazložitve ni mogoče popraviti s tem, da zadevna oseba za razloge za to odločbo izve v postopku pred sodiščem Unije (sodbe z dne 26. novembra 1981, Michel/Parlament, 195/80, EU:C:1981:284, točka 22; z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 463, in z dne 29. septembra 2011, Elf Aquitaine/Komisija, C-521/09 P, EU:C:2011:620, točka 149).

- 52 Vendar lahko v primeru, ko ne gre za neobstoj obrazložitve, ampak za njeno nezadostnost, pojasnila, podana med postopkom, izjemoma popravijo to nezadostnost, tako da tožbeni razlog, ki se nanaša na to nezadostnost, ne upravičuje več razglasitve ničnosti zadevne odločbe (glej v tem smislu sodbi z dne 8. marca 1988, Sergio in drugi/Komisija, 64/86, od 71/86 do 73/86 in 78/86, EU:C:1988:119, točka 52, in z dne 28. februarja 2008, Neirinck/Komisija, C-17/07 P, EU:C:2008:134, točka 51).
- 53 Kadar torej zadevna institucija Unije v okviru natečaja z veliko udeležbo s praktičnega vidika ne more vsakemu kandidatu zagotoviti zadostne obrazložitve v želenem času, ji je povsem izjemoma dovoljena predložitev dokazov pred sodiščem Unije, kot so zapisniki natečajnih komisij (sodba z dne 28. februarja 2008, Neirinck/Komisija, C-17/07 P, EU:C:2008:134, točka 57).
- 54 Kot je bilo že navedeno v točki 29 te sodbe, obveznost obrazložitve na eni strani zahteva, da obrazložitev jasno in nedvoumno izraža razlogovanje zadevne institucije Unije, ki je akt izdala, tako da se lahko zadevne osebe seznani z utemeljitvijo sprejetega ukrepa in da lahko pristojno sodišče opravi nadzor, na drugi strani pa je treba to obveznost presojati glede na vse okoliščine obravnavane zadeve, zlasti glede na vsebino akta, naravo navedenih razlogov in interes za pojasnitev, ki ga lahko imajo naslovniki akta ali druge osebe, na katere se ta akt neposredno in posamično nanaša. Zato je mogoče to, ali je obrazložitev odločbe neobstoječa ali nezadostna, ugotoviti zlasti ob upoštevanju cilja te obveznosti in vseh zgoraj navedenih elementov.
- 55 Sodišče je v zvezi s tem razsodilo, da je neobstoj obrazložitve mogoče ugotoviti, tudi če zadevna odločba vsebuje nekatere elemente obrazložitve. Protislovna ali nerazumljiva obrazložitev tako pomeni neobstoj obrazložitve (sodbi z dne 29. septembra 2011, Elf Aquitaine/Komisija, C-521/09 P, EU:C:2011:620, točke 151, 168 in 170, in z dne 27. oktobra 2016, Debonair Trading Internacional/EUIPO, C-537/14 P, neobjavljena, EU:C:2016:814, točka 36). Tako je tudi takrat, kadar so elementi obrazložitve, navedeni v zadevni odločbi, tako pomanjkljivi, da njenemu naslovniku v okviru sprejetja te odločbe nikakor ne omogočajo, da bi razumel razlogovanje njenega avtorja. Zato sodišče Unije, kadar mora odločiti, ali je med postopkom mogoče dopolniti obrazložitev, podrobno presodi obstoj začetnih elementov obrazložitve (sodba z dne 28. februarja 2008, Neirinck/Komisija, C-17/07 P, EU:C:2008:134, točki 54 in 55).
- 56 Iz sodne prakse Sodišča zato izhaja, da neobstoj obrazložitve lahko zajema tudi kaj drugega kot popolni neobstoj obrazložitve. Zato Splošno sodišče s tem, da je takšne primere opredelilo z izrazom „skoraj popoln neobstoj obrazložitve“, ni niti napačno uporabilo prava niti ni kršilo sodne prakse, na katero je opozorjeno v točki 52 te sodbe. Prvi del drugega pritožbenega razloga je treba zato zavrniti.
- 57 Komisija z drugim delom drugega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očita, da ni upoštevalo dopolnilnih informacij, ki jih je med postopkom predložila v zvezi z obrazložitvijo sporne odločbe, in da ni ugotovilo, da tožbeni razlog, ki se je nanašal na kršitev obveznosti obrazložitve, zato ni bil utemeljen. Splošno sodišče naj bi s tem kršilo obveznost sodišča Unije, da po uradni dolžnosti preveri, ali je zadevna institucija Unije izpolnila obveznost obrazložitve.
- 58 Vendar v nasprotju s tem, kar trdi Komisija, ne obstajata niti pravica institucij Unije, da pred sodiščem Unije popravijo svoje nezadostno obrazložene odločbe, niti obveznost tega sodišča, da za presojo, ali je izpolnjena obveznost obrazložitve, upošteva dopolnilna pojasnila, ki jih je avtor zadevnega akta podal šele med postopkom. Kot je generalni pravobranilec navedel v točki 94 sklepnih predlogov, bi podobno pravno stanje lahko izničilo razdelitev pristojnosti med upravo in sodiščem Unije, oslabilo nadzor nad zakonitostjo in ogrozilo izvrševanje pravice do pravnega sredstva.
- 59 Obrazložitev je mogoče dopolniti s pojasnili avtorja akta med postopkom le v izjemnih primerih, kot je zlasti tisti iz točke 53 te sodbe, v katerih se izkaže, da je bilo za zadevno institucijo Unije praktično nemogoče pravno zadostno obrazložiti izpodbijano odločbo. Vendar tudi v teh redkih primerih dopolnitev akta, ki ni zadostno obrazložen, s pojasnili, predloženimi po vložitvi tožbe, ni samodejna. Ob upoštevanju neravnotežja med strankama, ki ga lahko povzroči prepozna sporočitev razlogov za

izpodbijani akt, mora namreč sodišče Unije še preveriti, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 95 sklepnih predlogov, ali odločitev, da se izjemoma sprejme dopolnilna obrazložitev, ne pomeni kršitve pravice do obrambe. V zvezi s tem mora zlasti upoštevati fazo postopka, v kateri je zadevna institucija Unije podala pojasnila, in se prepričati, da je zadevna oseba nanje dejansko lahko odgovorila.

60 V primeru neobstoja obrazložitve izpodbijane odločbe institucija, ki je to odločbo sprejela, nikakor ne more popraviti take napake s tem, da to obrazložitev navede pred sodiščem, kot je bilo opozorjeno v točki 51 te sodbe. Kot pa je bilo navedeno v točki 56 te sodbe, je Splošno sodišče ugotovilo neobstoje obrazložitve sporne odločbe. Zato mu ni mogoče očitati, da ni upoštevalo elementov obrazložitve, ki jih je Komisija predložila med postopkom. Drugi del drugega pritožbenega razloga je treba torej zavrniti.

61 Zato je treba drugi pritožbeni razlog v celoti zavrniti.

62 Pritožbo je zato treba zavrniti.

Stroški

63 V skladu s členom 138(1) Poslovnika Sodišča, ki se na podlagi člena 184(1) tega poslovnika uporablja za pritožbeni postopek, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. D. Di Bernardo je predlagal, naj se Komisiji naloži plačilo stroškov, ta pa s svojimi pritožbenimi razlogi ni uspela, zato se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. Pritožba se zavrne.

2. Evropski komisiji se naloži plačilo stroškov.

Podpisi